

ресурси та сприяє формуванню психологічної стійкості. Казкотерапія не лише допомагає подолати страхи у дітей, а й слугує засобом виховання, розвитку емоційного інтелекту та самопізнання. Її універсальність, образність і культурна глибина роблять метод актуальним у сучасній дошкільній освіті, де психоемоційна підтримка є ключовою умовою гармонійного розвитку особистості дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бездідько Н. В. Казкотерапія як метод психологічного впливу на особистість. Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців : збірник наукових праць. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. Вип. 9, т. 2. С. 109–114. URL : <https://repository.sspu.edu.ua/handle/11127> (дата звернення 01.11.2025).
2. Камінська О. В., Громик Н. В. *Проблема дитячих страхів у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців*. Психологічний часопис. 2018. № 4. С. 86–104.
3. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Вибрані твори : в 5 т. Київ, 1977. Т. 3. 668 с.
4. Трегуб О. О. Казкотерапія у роботі практичного психолога ДНЗ. Таврійський вісник освіти. 2017. № 1. С. 255–260.
5. *Фройд З.* Вступ до психоаналізу ; пер. з нім. П. Таращука. Харків : Фоліо, 2018. 480 с.
6. Юнг К. Г. Психологія перенесення. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 432 с.
7. Brett D. *Annie Stories: A Special Kind of Storytelling*. Australia : Publisher. Hale & Iremonger, Pty. Ltd, 1986. 114 p.

Грицан Лілія

Науковий керівник – доц. Одинцова Галина

ВИКОРИСТАННЯ LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСОБУ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Реалізація завдань основних положень Державного стандарту початкової освіти та Концепції Нової української школи вимагає від учителя впровадження в освітній процес інноваційних технологій, які би забезпечили формування ключових компетентностей молодших школярів. Особливий акцент зроблено на розвиток самостійності, творчості, допитливості, критичного мислення, навчання працювати самостійно та в групі тощо [1].

Однією з таких інновацій, здатних реалізувати поставлені завдання, є LEGO-технологія – методика, що поєднує елементи гри, моделювання, дослідницької діяльності та інтерактивності в освітньому процесі. Використання конструктора на уроці дозволяє унаочнити програмовий матеріал, розвиває просторову уяву, спостережливість, увагу, дрібну моторику, комунікативні навички і має ще низку переваг, що сприяє його активному використанню в педагогічній діяльності сучасного педагога.

Мета статті – дослідити можливості використання LEGO-технології як засобу навчання на уроках української мови та читання в початковій школі.

Проблемі використання LEGO-технології присвятили свої дослідження науковці Л. Комарова, О. Кошелєв, Т. Лусс, О. Міхеєва, О. Рома, Л. Романенко та ін., а також педагогічно-методисти Т. Биковський, В. Близнюк, О. Борук, Ю. Демченко та ін. Вони проаналізували її впровадження в освітній процес та запропонували цікаві методики застосування конструктора

LEGO як освітньої технології, яка спрямована на «розвиток конструктивного мислення, уяви, бажання досліджувати, експериментувати і винаходити» [2, с. 5].

Узагальнивши результати науково-теоретичних та методичних аспектів впровадження LEGO-технології як засобу навчання, можна виокремити такі її характерні особливості:

- практична спрямованість навчання;
- поєднання навчальної, ігрової, творчої та дослідницької діяльності;
- формування соціальних навичок, вміння працювати в команді;
- формування комунікативних навичок, вміння аргументувати свою думку;
- активізація пізнавальної діяльності учнів, мотивація до навчання;
- формування алгоритмічного мислення;
- вміння знаходити вирішення поставлених завдань, мати своє бачення;
- формування ключових компетентностей, передбачених НУШ.

Усе це підтверджує думку О. Роми про те, що «шість цеглинок – це не фіксований набір завдань та інструкцій, а відкрита система, яка стимулює учня робити відкриття, досліджувати, експериментувати, шукати власні відповіді на проблемні ситуації, ставити цілі та розробляти план дій, творити та імпровізувати досхочу» [3, с. 5].

Значний потенціал для використання LEGO-технології як засобу навчання мають уроки української мови та читання в початковій школі. За допомогою конструктора учні можуть моделювати різні схеми, візуалізувати навчальний матеріал, краще осмислювати його, що особливо важливо під час формування мовленнєвих і читацьких компетентностей.

Використання LEGO-технології на уроках української мови відкриває широкі можливості для формування в учнів початкової школи навичок фонетико-графічного аналізу, граматичних умінь і навичок, розвитку мовлення і т. ін. Так, під час вивчення звуків і букв LEGO-цеглинка виконують роль наочних символів, що допомагає дітям краще усвідомити звукову структуру слова. Наприклад, можна запропонувати такі вправи:

- визначити кількість звуків у слові за допомогою LEGO-цеглинок (кожна цеглинка позначає один звук);
- визначити кількість складів у слові – викласти стільки цеглинок, скільки складів;
- визначити кількість слів у реченні – викласти відповідну кількість деталей;
- під час слухання слова підняти червону цеглинку, якщо в ньому є м'який звук, або зелену – якщо є твердий;
- викласти звукову модель слова: червоні цеглинки – для голосних звуків, сині – для твердих приголосних, зелені – для м'яких приголосних.

Такі вправи сприяють кращому засвоєнню фонетичного аналізу, розвивають фонематичний слух, увагу, а також формують у дітей позитивне ставлення до процесу навчання через елементи гри.

У процесі ознайомлення з алфавітом учням можна запропонувати сконструювати з цеглинок виучувану букву (малу та велику); створити з LEGO-елементів своєрідну «буквену змійку», приєднуючи літери у правильній послідовності. Спочатку учні можуть орієнтуватися за друкованою абеткою, користуючись зразком із підручника або настінної таблиці. Згодом, коли послідовність букв буде добре засвоєна, завдання можна ускладнити: діти мають збудувати «змійку» з пам'яті, без підказок.

При опрацюванні будови слова LEGO-цеглинки можуть виконувати роль значущих частин слова. У такий спосіб можна створювати моделі слів, групувати слова за заданою моделлю; додаючи префікси та суфікси, спостерігати за їхньою словотвірною функцією тощо.

Під час вивчення граматичного матеріалу конструктор LEGO можна використовувати для формування цілої низки умінь і навичок:

- визначити граматичні категорії виучуваних частин мови, де цеглинка іншого кольору позначає інше значення: рід (чоловічий, жіночий, середній); число (однина, множина); час (теперішній, минулий, майбутній) і т. ін.;
- побудувати «вежу» з LEGO, де кожен «поверх» відповідає частині мови у правильній послідовності в реченні;
- із запропонованих слів скласти «вежу» за приналежністю кожного слова до певної частини мови;
- побудувати речення за поданими словами;
- змінити порядок слів у реченні;
- побудувати речення за синтаксичною схемою;
- поширити речення;
- з готових «слів-цеглинок» (на поверхні цеглинок наклеюються слова й розділові знаки) скласти текст, дотримуючись правил граматики та логіки тощо.

Виконуючи такого роду завдання, діти демонструють уміння поєднувати слова у словосполучення, установлюють зв'язок між членами речення, засвоюють граматичний лад мови.

Конструктор LEGO є також прекрасним помічником на уроках читання. З його допомогою можна не тільки перевірити знання змісту прочитаного твору, а й формувати творчу уяву, креативне мислення, комунікативні навички, працювати над розвитком зв'язного мовлення учнів. LEGO-цеглинки можуть служити засобом для створення найрізноманітніших завдань:

- побудувати сюжетну лінію твору, розподіляючи елементи за послідовністю подій (початок – розвиток дії – кульмінація – розв'язка), і розповісти, що відбувається у кожній з них;
- відновити історію за цеглинками (робота з неповним сюжетом);
- побудувати LEGO-композицію за прочитаним твором і описати її, добираючи слова та вислови з тексту;
- відтворити епізод із тексту (місце подій, героїв і т. ін.);
- зібрати модель, що символізує головну ідею твору;

- зібрати фігурку головного героя і описати її;
- доповнити фігурку LEGO-персонажа тексту деталями, які його характеризують;
- побудувати LEGO-декорацію до уривка тексту, визначити ролі й прочитати його у формі міні-вистави;
- побудувати LEGO-сцену своєї версії закінчення сюжету твору;
- скласти власну історію за LEGO-моделлю;
- доповнити опис до LEGO-моделі;
- дати відповіді на запитання тексту за кольором LEGO-цеглинка: червоний – «Хто?», зелений – «Який?», жовтий – «Де?», синій – «Що трапилось?» і т. ін.
- підтвердити істинність інформації із тексту (наприклад, зелений колір – правильне твердження, червоний – хибне, жовтий – така інформація відсутня в тексті).

Ці завдання не вичерпують можливостей використання конструктора LEGO на уроках читання та української мови в початковій школі, але й вони засвідчують, що такі форми роботи є сучасним, результативним і мотивуючим засобом навчання молодших школярів. Адже вони допомагають краще усвідомити зміст виучуваного матеріалу, стимулюють розвиток зв'язного мовлення, сприяють розвитку уяви й образного мислення учнів, що загалом сприяє створенню такого освітнього середовища, де власний потенціал дитини розкривається максимально. Тому впровадження LEGO-технологій у навчальний процес – це не просто нововведення, а ефективний педагогічний інструмент, що відкриває нові можливості для розвитку дитини. Завдяки поєднанню гри й навчання, емоцій і логіки, творчості та системності, LEGO формує нову освітню культуру, у центрі якої – зацікавлений, активний і щасливий учень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
2. Кошелев О. Л., Грицай С. М. Компетентнісний потенціал lego education у початковій школі. Молодий вчений. 2017. Т. 9.2 (№ 49.2). С. 5–8
3. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник / Упорядник О. Рома - The LEGO Foundation, 2018. 32 с.

*Демчина Олександр
Науковий керівник – доц. Цегельник Тетяна*

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Вступ. Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується активними соціально-економічними трансформаціями, цифровізацією фінансових процесів, а також зростанням потреби громадян у здатності самостійно й відповідально керувати власними ресурсами. У цих умовах формування фінансової грамотності набуває особливого значення як важливий чинник соціальної адаптації, економічної безпеки та добробуту особистості.